

Zondag 8 juni 2025
vijftigste Paasdag: Pinksteren

Gezongen Schrift: 'Ik stort mijn Geest op ieder...'
(naar Joël 3; t. Marijke de Bruijne; m. Chris van Bruggen;
Zangen van zoeken en zien 495)

Evangelielezing: Johannes 20, 19-23

Evangelielied: 'Overvloedig geef ik u' = Johannes 20,21
– **lied 428** (Nederlandse tekst) Orgel en saxofoon
spelen de melodie eenmaal voor.

Overweging

Zou er een kans zijn op een paarse coalitie? vraagt iemand. Zou Groen Links-PvdA nu kunnen gaan samenwerken met de VVD?

Ja – als Pasen en Pinksteren op één dag vallen! antwoordt iemand anders.

Als Pasen en Pinksteren op één dag vallen... Vergeet het maar, betekent dat. Oftewel: met Sint Juttemis. Het grappige is dat Johannes zich daar niets van aantrekt. Voor hem vallen Pasen en Pinksteren op één dag. "Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar," vertelt hij. Het is dezelfde dag waarop Maria bij het graf komt. En waarop ze de tuinman denkt te zien – maar het is Jezus. En nu verschijnt hij daar tussen zijn leerlingen. 50 dagen lang begonnen we onze vieringen met de uitroep van Pasen: 'De Heer is waarlijk opgestaan!' Vandaag vertelt Johannes opnieuw: de Heer is waarlijk opgestaan! En direct daarachteraan waait de geest het potdichte vertrek binnen. Heel concreet: Jezus blaast over zijn leerlingen, zo vertelt hij. Adem – symbool voor de Geest.

Begrijpen we er iets van...?

Pinksteren als feest is moeilijk te begrijpen. Het zegt de meeste mensen in Nederland niets. Met Kerstmis weten we wel raad, we bouwen kerststallen en zetten kerstbomen neer en zorgen voor lekker eten en sfeer en zo mogelijk gezellig samenzijn. Met Pasen bloeien

narcissen en eten we teveel eieren en verheugen ons op nieuw leven. Maar Pinksteren...? Gelukkig hebben we creatieve mensen in de gemeente die er beelden bij vinden – rode bloemen, gloriosa en vuurpijlen. En mooie woorden: 'wachten tot van buiten stromen van vuur van binnen tongen losmaakt, mensen aanraakt'.

Wachten... Tja, als dat de kern is – daar valt door de commercie natuurlijk weinig mee te beginnen. Ik zou er ook niet zo gauw een leuk ritueel bij weten zoals het optuigen van een kerstboom. Wachten – niet fijn. We associëren wachten met stilstand. Met trainen die vertraging hebben. Met genezing die eindeloos traag gaat. Met het nog niet weten wat de uitslag is van een onderzoek.

Wachten. Waarop wachten we precies?

Misschien moeten we niet insteken bij de vraag *waarop* we precies wachten. Maar bij de vraag: *hoe* wachten we?

Wachten. Tot van buiten stromen van vuur van binnen tongen losmaakt. Wachten. Op de heilige Geest... Hoe wachten de leerlingen van Jezus?

Ze hebben de deuren gesloten. Uit angst voor de Judeeërs, staat er. Je kunt ook lezen: *door angst van de Judeeërs*. De Judeeërs dreigden met geweld: ieder die zou zeggen dat Jezus de Christus was, zouden ze uit de synagoge werpen (*Joh. 9,22*). Maar wie zijn er het meest bang, de leerlingen van Jezus of de Judeeërs? Wie dreigt met geweld, is vaak zelf het meest bang. Wie bang is, kan rare bokkesprongen maken. Zo was het toen, en zo is het nu nog steeds.

Gesloten deuren zijn dan geen overbodige maatregel. Je begrijpt de voorzichtigheid. De behoefte aan veiligheid.

En tegelijk, wie deuren sluit, sluit ook zichzelf op. Die geeft toe aan de angst. Die laat zich daardoor regeren. We kunnen onszelf op heel veel manieren en om uiteenlopende redenen opsluiten. Redenen die vaak met onszelf te maken hebben, meer dan met de buitenwereld.

Je kunt je bijvoorbeeld afsluiten voor emoties. Of voor andere mensen. Omdat ze je bang maken. Omdat je nare ervaringen hebt opgedaan. Daarom houd je je op de vlakte. Ga je in gesprekken niet de diepte in. Betaal je de prijs dat de vriendschappen die je hebt, oppervlakkig blijven. Laat je je aandacht en interesse voor een ander niet groeien...

Wie zo leeft, zet zichzelf in een kamer met gesloten deuren. Wie zo leeft, wacht afgesloten.

Hoe wachten we?

Ik werd getroffen door wat de Française Simone Weil hierover schrijft.

Simone Weil was een jonge joodse vrouw. Ze leefde van 1909 tot 1943. Haar leven stond in het teken van actie. Ze was hoog opgeleid, lerares filosofie, maar zette zich in voor mensen aan de onderkant van de samenleving. Ze streed voor betere lonen en voor rechtvaardigheid. Ze was er extreem druk mee. Zo erg dat ze uiteindelijk stierf aan uitputting, ondervoeding en tuberculose.

Toch beschrijft ze haar leven als wachten. Een steeds groter wordend wachten.

Wachten op God.

Dat wachten, dat betekende voor haar: je leeg maken vanbinnen. Niet denken dat je het weet. Niet denken dat je het begrijpt. Een stap opzij doen, naast jezelf, je eigen meningen en gedachten en verwachtingen loslaten. En aandachtig wachten. Met open ziel en een open blik. Zonder bijbedoelingen.

Godsdienst, schrijft ze, is niets anders dan aandacht. Het zijn niet onze goede daden die ons dichterbij God en bij de hemel brengen. Het is God zelf die naar ons toekomt. Aandachtig wachten op zijn roep, zijn adem, dat is genoeg.

En dat is moeilijk genoeg.

“Het zoeken leidt tot vergissingen,” schrijft ze. “(...) De mens behoeft niets anders te doen dan het goede af te wachten en het kwade te vermijden. (...) Dit wachten op het goede en op de waarheid is iets van veel groter kracht dan welk zoeken dan ook.” (*Uit: Simone Weil, Wachten op God*)

Simone Weil wacht op een zo open mogelijke manier. Vooral om op te merken wat God aan het doen is. Wat hij doet, zegt ze, dat gebeurt toch wel, hoe wij er ook in staan. “God legt een heel klein zaadje in ons en gaat dan heen,” schrijft ze. “Vanaf dat tijdstip hebben wijzelf noch God iets anders te doen dan te wachten. Wij moeten alleen maar onze toestemming, ons jawoord, blijven beamen.”

Lijkt dat niet op wat daar in die gesloten kamer gebeurt?

Er is angst. Maar angst houdt de Geest niet tegen.

Alles zit potdicht. Maar ook dat houdt de Geest niet tegen.

Een troostende gedachte: dat Jezus binnenkomt, ook al zitten wij muurvast en potdicht. Ook al lukt het ons misschien niet om open en ontvankelijk te zijn.

Begrijpen we daar iets van?

Maakt het Pinksteren tot een begrijpelijk feest?

Misschien moeten we de vragen laten bestaan. Niet te hard zoeken naar de antwoorden. Maar ons oefenen in wachten. In geduld. In ontvankelijkheid. Zoals in het gedicht van Rainer Maria Rilke: ‘Ongestoorde ontwikkeling’ heet het. Ik kom er vaker op uit, het kan troosten wanneer we geen woorden vinden en geen antwoorden hebben.

Men moet de dingen de eigen, stille, ongestoorde ontwikkeling laten die diep van binnen komt en die zich door niets laat haasten of versnellen; eerst volledig rijpen – en daarna baren...

Rijpen zoals een boom die zijn sapstroom niet stuwt en die rustig in de lentestormen staat, zonder angst, dat er straks geen zomer kan komen. Die zomer komt toch!

Maar hij komt alleen bij de geduldigen die leven alsof de eeuwigheid voor hen ligt zo zorgeloos stil en wijds...

Men moet geduld hebben met de onopgeloste zaken in ons hart en proberen de vragen zelf lief te hebben, als gesloten kamers, en als boeken die in een zeer vreemde taal geschreven zijn.

Het komt er op aan alles te leven.

Als je de vragen leeft, dan leef je misschien langzaam maar zeker zonder het te merken op een goede dag het antwoord in.

Muziek

Lied: ‘Heer, raak mij aan met uw adem’ – lied 695